

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tribunal Poenitentiae Sev Libri Dvo Prior De Poenitente Ut Reo Posterior De Confessario Ut Judice

Stoz, Matthäus

Anno M.DC.LXXXIX.

Art. 1. De Pœnitentia, ut est Virtus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37144

peccata offensum respicere oportet. Quamcunque enim doleamus de peccatis, quatenus per ea parentes, Magistratum, Præceptores &c. offendimus, nunquam eorum remissionem obtinebimus, nisi ad DEUM quoque sint oculi nostri. Dicitur III. *Summi Benefactoris*: cum enim contritio necessario ex motivo charitatis, quam *amicitia seu benevolentia* appellamus, provenire debeat; dolor ille, qui ex amore nostrum promanat, ad perfectionem veræ Contritionis non potest pertingere. Restat ergo, ut sit actus Attritionis: præter hos enim duos dolores tertium, qui ad Confessionis Sa-

cramentum spectet, non novimus. Dicitur IV. *vel vindictis peccatorum per penas*: sive hæ sint æternæ in inferno, vel temporales in purgatorio perferendæ; quin & quæcunque alia mala v.g. infamia publica, suspendium, castigatio à parentibus aut Præceptoribus, morbi, fames &c. possunt esse motiva ad Attritionem sufficientia, modò apprehendantur, ut à DEO vindice peccatorum proveniunt; aliàs utique ad attritionem, quæ ad Confessionem requiritur, sunt inutilia. Sed de his modò satis: pergamus ad tertiam hujus Operis partem.

P A R S III.

DE CONFESSIONE.

Hæc est altera Sacramenti Pœnitentiæ pars: prius tamen, quam eam pertractare aggrediamur, placet de ipsa Pœnitentia generatim nonnihil differere.

QUÆSTIO I.

De Pœnitentia.

1. Pœnitentia diversimodè accipitur: aliquando pro Virtute; aliquando pro Sacramento; aliquando pro Confessione, seu actuali sui accusatione coram legitimo sacerdote; aliquando pro contritione; aliquando etiam pro satisfactione. Nos hoc loco breviter dicemus de Pœnitentia, ut est Virtus, & Sacramentum; acturi postea de eadem, ut significat sui, quam dixi, accusationem: & tandem etiam de eadem, quatenus per
R. P. Stoꝝ Trib, Pœnit.

eam DEO offenso satisfacimus, & injunctam pœnam exsolvimus.

ARTICULUS I.

De Pœnitentia, ut est Virtus.

2. Pœnitentia prout est specialis & à ceteris omnibus distincta virtus, ex S. Thom. 9. 85. a. 1. ad 3. & art. 3. in hunc ferè modum describi potest. Est detestatio & dolor animi de peccato commisso, quatenus est offensa DEI, ex intentione eam abolendi & compensandi: vel: Est habitus inclinans ad actum, quo detestamur peccatum commissum, & de eo dolemus,
M

dolemus, quatenus per id DEUS à nobis offensus est, ex intentione eam offensam tollendi & compensandi. Ceterum in priori definitione dicitur I. *Detestatio*: consistit enim actus Pœnitentiæ formaliter in ipsa displicentia, & recessu animi à malo peccati. Dicitur II. *Et dolor*: conformiter Concilio Trident. *sess. 14. c. 4.* quia ex detestatione peccati, cuius reatus præsens adhuc est, nascitur quidam in animo dolor & tristitia, sicut ex apprehensione alicujus boni, præsertim magni, oriri solet gaudium. Dicitur III. *Quatenus est offensa DEI*: si enim detesteris peccatum præcisè, ut repugnat rationi, pertinet generatim ad virtutem quandam generalem, quam *Honestatem* appellant, particulatim verò ad particulares virtutes, quibus peccata opponuntur: ejusdem enim virtutis est bonum protequi & malum fugere. Dicitur IV. *Ex intentione eam abolendi &c.* sufficeret quidem charitas erga DEUM ad dolendum de peccato, quatenus repugnat DEO; at dolere de eo, ut est offensa DEI, cum proposito eam compensandi, id proprium est virtutis Pœnitentiæ.

3. Sed liceat nunc ex dictis de Contritione quædam per anacephalæosin repetere. Itaque Pœnitentia, ut virtus est, est duplex. Una est perfecta, quam in scholis Contritionem vocant. Altera imperfecta, quæ in iisdem scholis Attritio appellari solet. Inter utramque hoc palmarium intercedit discrimen, quòd attritio ex timore pœnæ, vel amore concupiscentiæ oriatur; & licet etiam cognita sit, cum Sacramento, etiam in articulo mortis, hominem in pristinum gratiæ &

amicitiæ Divinæ statum restituat; ita tamen ut extra Sacramentum re ipsa susceptum non sufficiat ad eum effectum conferendum. At verò Contritio nascitur ex amore benevolentæ erga DEUM, & sola in antiqua lege fuit sufficiens & congrua dispositio ad veniam peccatorum, DEI gratiam, & jus gloriæ cælestis per Christi merita recuperandum, ut constat ex Concilio Arausicano II. *can. 8.* & Trident. *sess. 6. c. 6.* Imò, quòd amplius est, in eadem lege fuit unicum medium, per quòd Divina gratia, per peccatum mortale deperdita, poterat recuperari. In quo sanè lex illa haud paulò gravior erat Lege Evangelica, in qua præter contritionem, quæ in hac quoque lege sufficit, & quidem etiam extra Sacramentum, ad DEI amicitiam denuo recuperandam, adhuc aliud datur medium, quòd sufficit ad istum effectum, nempe Attritio cum Sacramento. Et profectò magnum est beneficium, quòd Christus suam Ecclesiam duplici & tam valido medio ad obtinendam peccatorum veniam instruxerit. Cetera omnia ex dictis satis constant: quare ab iis etiam in unam brevem summam revocandis abstinere lubet, ut reliquis, quæ huc faciunt, edisserendis sit locus.

ARTICULUS II.

De Pœnitentiæ, ut est Sacramentum.

4. Potest hoc Sacramentum dupliciter definiri, metaphysicè scilicet & physicè. Et priori quidem modo sic: *Est Sacramentum reconciliationis cum DEO post lapsum personalem, institutum per modum iudicii.* Posteriori verò ita: *Est Sacramen-*